

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hvá a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hvá a
 hirdetések, előfizetések
 és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalások
 intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 28 K
Félévre ——— 14 K
Negyedévre ——— 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vásár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 264 szám.

Péntek, november 17.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentése. —

Husz kilométernyire a román sikstágtól.

**Előnyomulásunk Oláhországban. — Az amerikai kormány
a békéért. — Burián berlini tanácskozása. — Az entente
vezérkarok és diplomaták tanácskozása. — Óriási robba-
nás az archangelszki kikötőben.**

Előnyomulásunk Oláhországban.

Budapest, nov. 17. Stockholm
ból sürgönyzik: A Novostynak jelentik
Jassyból:

Az oláh harctéren a helyzet igen
komolyra változott. Különösen igen ag-
gasztó a románokra a Zsil-völgyében
megindított elenséges offenziva, amely
napról-napra tért nyer.

Igen nagy ellenséges erők operálnak
Sinaja és Kampolung ellen, hogy az
oláh sikstágra vezető kapukon áttörjenek.

**Mindössze husz kilométer választja
el a központi hatalmakat a román sik-
stágtól.**

Kampolung megszállása esetén a
román hadjárat új fázisba kerül, amely-
nek gyászos vége lehet.

Az első német gránátok már bom-
bázzák Bustenit, ahol nagy olajforrások
vannak.

Budapest, nov. 17. Genfből sür-
gönyzik: Bukarestből jelentik ide:

Oláhországban az ellenség főtáma-
dásai Ramnicu és Kampolung felé van-
nak irányítva s az Arges völgyében akar
előretörni.

A központi hatalmak itt ugyanazt
a taktikát követik, mint Albániában és
Montenegróban. Könnyű dandárok etöre-
nyomulnak és meglepő rajtaütésekkel el-
foglalják a magaslatokat.

A központiak Orsovánál is hevesen
támadnak.

Az amerikai kormány a békéért.

Budapest, nov. 17. Baseltől sür-
gönyzik:

A Baseler National Zeitung előkelő
diplomata forrásból arról értesül, hogy
a washingtoni kormány valóban hajlan-
dónak nyilatkozott, hogy a békeközveti-
tések megkezdésére konferenciát hív-
egybe. Amerikába esetleg Európa vala-

melyik semleges országának fővárosába.
Erről a lépésről jelenleg eszmecserét
folytatnak a semleges kormányoknak.

Burián külügyminiszter berlini tanácskozásai.

Budapest, nov. 17. Berlinből sür-
gönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

Burián báró, a monarchia kül-
ügyminisztere tegnap este Bethmann-
Hollweg birodalmi kancellárral és
Jagov államtitkárral tanácskozott s
azután visszautazott Bécsbe.

Budapest, nov. 17. Bécsből sür-
gönyzik:

Burián báró külügyminiszter Mé-
rey nagykövettel és Hoyos gróf kö-
vetségi tanácsossal ma reggel ide ér-
kezett.

Óriási robbanás az archan- gelszki kikötőben.

Budapest, nov. 17. Berlinből sür-
gönyzik: Az „Archangelsk” című orosz
lap jelenti:

Archangelsk városban tegnap este
óriási detonáció történt s a következő
pillanatban az egész kikötő tüztenger
volt.

Aznapi reggel két munició hajó ér-
kezett Archangelskbe szénszállítómánnyal.
A két hajón történt a robbanás, amely
oly irtózatos méretű és erejű volt, hogy
a felrobbant hajók vas alkatrészei hét-
száz méter távolságra repültek.

**A robbanás sok millió rubelre menő
anyagi kárt okozott, sok halottja s hét-
százhatvanhárom súlyos sebesültje van,
de az áldozatok száma még nagyobb.**

A robbanás következtében a kikötő
tölt elzárták

Az entente követek és vezér- karok tanácskozása.

Budapest, nov. 17. Párisból sür-
gönyzik: A Havas-ügynökség jelenti:

A szövetséges kormányok követi
tegnap délután tartották utolsó ülésüket,
amelyen a szövetséges vezérkarok kép-
viselői is részt vettek, akinek tanácsko-
zása viszont délelőtt a francia főhadí-
szálláson értek véget.

A miniszterelnök és a bel- ügyminiszter Erdélyben.

Budapest, nov. 17. Marosvásár-
helyről sürgönyzik:

Tisza István gróf miniszterelnök
és Sándor János belügyminiszter ma
reggel különvonaton ideérkeztek.

A miniszterelnök és a belügyi-
miniszter Marosvásárhelyről délelőtt 10
órákor automobilon tovább utaztak a
románok által elpusztított vidékre.

A kormányférfiak utjukban meglá-
fogatták Sóvárado, Maroshévizet, Paraj-
dot és Székelyudvarhelyt s mindent be-
hatóan megsejmeltek.

Az új lengyel hadsereg katonái.

Budapest, nov. 17. Berlinből
sürgönyzik: A Lokalanzeigernek jelentik
Königsbergből:

Az új lengyel hadsereg katonái,
akik önkéntesen jelentkeztek, hűséges-
kűt fognak tenni a lengyel hazának s a
központi hatalmak két uralkodójának,
mint a lengyel állam kezesének. Az ön-
ként jelentkezők száma már eddig [is
igen nagy s egyre szaporodik.

Olaszok lázadása egy orosz fogolytáborban.

Budapest, nov. 17. Zürichből sür-
gönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint az egyik
oroszsországi fogolytáborban, ahol a ma-
gyar-osztrák hadsereghez tartozó olasz
nyelvű hadifoglyok vannak, az olasz nem-
zetiségű foglyok között sorozást akartak
tartani, hogy az olasz nemzetiségű hadi-
foglyok az olasz hadseregben teljesítsenek
szolgálatot. Az új zászlóért nem lelkesedő
hadifoglyok azonban föllázdak, úgy,
hogy a fogolytáborban egész válságos
helyzet van.

Ujabb olasz csapatok Szalonikiben.

Budapest, nov. 17. Luganoból sür-
gönyzik.

Ideérkezett jelentések szerint Szalo-
nikibe újabb olasz csapatok érkeztek. A
csapatok rendeltetését még nem tudják.

A király egészséges.

Budapest, nov. 17. Bécsből sür-
gönyzik:

A király, akinek a napokban muló
hurutja volt, már annyira egészséges,
hogy ma a szokott módon ismét kihallga-
tásokat adott.

Amerika új elnöke.

— nov. 17.

Az amerikai elnökválasztások régebben csak korlátozott mértékben érdekelték Európát. A Mac Kinley által kezdeményezett védvamos irányzat megszilárdulása és a spanyol-amerikai háború következményei, főleg pedig az a körülmény, hogy a yankeek Monroe elméletét most már nemcsak úgy értelmezték, hogy az egész amerikai kontinenst mentesíteni kell európai térfoglalástól, hanem Roosewelt óta imperialisztikus törekvésekkel is kiegészítették Monroe tanítását, közvetlenebb érdeklődést keltettek a tengerentúli nagy köztársaságban lezajló elnökválasztások és rendszerváltozások iránt az óvilágban is.

A magyar kivándorlás állandó emelkedése nálunk még külön okot is szolgáltatott Amerika kormányzati irányzatának éber megfigyelésére.

Az e hó 7-ikén végbement elnökválasztásnál azonban olyan momentum is közrejátszott, mely nemzetközi vonatkozásainál fogva kivételes mértékben tartotta lekötve Európa figyelmét.

Az a nevezetes szerep, melyet a municiószállító Amerika ebben az Európát szétmearcangoló világháborúban játszott, már a választási mozgalom első hullámvérésekor előtérbe tolta azt a kérdést, vajjon az entente-barát Wilson, avagy az állítólag még Wilsonnál is nagyobb angolbarát Hughes fog-e győztesként kikerülni a választási urnából?

Az amerikai elnökválasztások várható eredményét a mindkét táborban egyforma zajjal vitt választási campagne miatt még normális viszonyok mellett is nagyon nehéz előre megállapítani. És a rendesen is nehezebb feladatnak mutatkozott ez most, amikor a világháborúval kapcsolatos gazdasági kérdések oly erősen befolyásolták a választók politikai meggyőződését.

Kétségtelen, hogy proangol érzelmek hatása alatt ezuttal sok demokrata is szavazott a republikánus Hughesra, viszont voltak ős republikánusok is, akik a Hughes-t támogató s az intervenciót hirdető Rooseweltra való tekintetből inkább a demokrata jelöltre adták szavazatukat.

A multat, vagyis a már bizonyosat képviselő Wilson miatt való bizalmatlanság és a Hughes által személyesített ismeretlen jövőért való aggodalom az amerikai németiséget és a velük rendszerint együtt haladó magyarságot s valószínűen az ireket is alighanem két pártra szakította.

Régebben a németek ugyszólván zárt sorokban állottak a szabad kereskedelmet és a korlátlan bevándorlást pártoló demokrata párt elnökjelöltje mellett s szavazataik mindenkor jelentékeny kontingenst képviseltek. Mostani állásfoglalásukra nézve még nem állnak rendelkezésre megbízható adatok.

A német tábor kettészakadása még az esetben is fokozhatta volna a republikánus Hughes esélyeit, ha Rooseweltnek Hughes mellett való állásfoglalása nem is egyesítette volna újból a legutóbbi el-

nökválasztáson ketté szakadt republikánus pártot.

Azonkívül pedig joggal feltehető, hogy a West tizenkét államának női választói is, kiknek most nyílt először alkalom alkotmányos jogaik gyakorlására, tulnyomóan a Wilsonnal sokkalta szebb külsejű és férfiasabb megjelenésű Hughra szavaztak, hogy a Fehér Házban beálló személy- és rendszerváltozásnál beavatkozásuk politikai jelentőségét lehetőleg dokumentálják.

És hogy mégis Wilson győzött, ez az eredmény azt mutatná, hogy a jelzett kedvező körülmények sem voltak képesek befolyásolni az amerikaiak békevágyát. Mert Wilson győzelme a Hughes-Roosewelt társasággal szemben nemcsak az egyoldalú ententebarát politika helytelenítését, hanem Wilsonnak az amerikai békefenntartása körül szerzett érdemei jutalmát is jelenti.

A kábelek fölött korlátlanul rendelkező angol kormány napokon át huztahalogatta a kellemetlen hír publikálását, míg végre is a Reuter-ügynökség, miután a választás eredményét végérvényesen meg nem másíhatta, tudatta a világgal, hogy Wilson győzött.

Újból való megválasztása folytán Wilson megszabadul azoktól a bilinesektől, melyek szabad elhatározásában eddig talán feszélyezték. A választási campagne véget érve, Wilson joggal remélheti, hogy tervbe vett békeakcióját ő maga fogja befejezhetni.

Wilson továbbra is lakója marad a washingtoni Fehér háznak s ekként az amerikai diplomáciában sem várhatók egyelőre fontosabb deplacement-ok. Az amerikai nagyköveteknek európai állomásaikon való megmaradhatása figyelemreméltó előnye lenne a sikeres intervenciónak.

HIREK.

Az első hó.

— A harmadik háborus tél. —

Nagybecskerek, nov. 17.

Valamikor, amikor még öröm és poézis is lakozott a világon, bizonyos gyöngyörűséggel vagy legalább is derűs lélekkel köszöntöttük az első hópihékhé lehullását.

Három esztendő óta azonban eltűnt az öröm a világról. Ami van, az átkozott és gyalázatos s ördögi lekek mélyén tanyázik. A poézisből is csak a fájdalom poézisa szárnyal busongva, jajongva és kétségbeesetten körülöttünk.

November közepén vagyunk s tegnap már leesett az első hó.

Ez sem úgy mint máskor, lágyan, tapogatózva, lópózkodva, hanem brutálisan erőszakosan, tömegével, mint a muszka tömegtámadások. Nem szállongtak mosolyogva kacagva a hópihékhé s nem zizegtek simogatva, hogy: — Itt vagyunk emberek, szőjjük a szüzi fehér szemfedőt s hozzuk a fehér világot, a barátságos kandallót, a meleg otthont, a csilingelést, — hanem megrohantak, ránkfeküdtek egyszerre s a mosolygó őszi verőfényt kegyetlenül elfagyasztották.

Egyszerre olyan fehér világ vesz bennün-

ket körül, mint a tél kellős közepén sugy megdermeszt bennünket, hogy a derűs fehérség is sötétséget áraszt szét.

Ami azelőtt öröm volt, az ma csupa fájdalom, keserves kínzó gondolat és érzés. A tél örömeiből semmi sem jut az eszünkbe, semmi sem fogja meg a lelkünket. Ma csak a borzalom, a rettenet és a szenvedés szorongat bennünket s arra gondolunk, hogy hol melegsünk, hogyan védjük testünket, lelkünket a tél fagyától s a nyomor borzalmaitól, künn, benn és mindenütt.

Az első hó ma csak fájdalom s hideg leple igazi szemfedője a nemes emberi érzéseknek, amelyeket már három esztendő óta eltemetett.

Mikor olvad el ez a szemfedő, mikor oszlik el lelkünk, szívünk, a sötét homály, amelyben vergődünk s mikor mosolygunk ismét igazi emberi érzéssel és lélekkel a fehér világra, az első hóra?

— Hivatalos jelentések november hó 16-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harcér:

Károly főherceg vezérezredes arcvonala: A harcok a Zsil- és az Olt-folyó mindkét oldalán kedvezően haladnak előre. Több mint 1200 foglyot szállítottunk be. Kampolungtól északra és Sósmezőnél erős román támadásokat vertünk vissza. Szultától északra osztrák-magyar osztagok a Monte Alurison földerítést végeztek. Tölgyestől délkeletre orosz támadások eredménytelenek maradtak. A Monte Mestecanesci magaslatocon előrsi harcok voltak.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az osztrák-magyar csapatoknál nem volt jelentős harc esemény.

Olasz harcér:

Görztől keletre történt, tegnap jelentett vállalkozásunk folytatásaképpen csapataink ismét elfoglaltak egy ellenséges árkot. 60 olaszt elfogtak és egy géppuskát zsákmányoltak. Repülőrajaink egyike a Par la Varnia-i állomás mellett a katonai építményeket bőségesen bombázta.

Délkeleti harcér:

Lényeges esemény nem történt.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadcsaportja: Az angolok részletörései a Mailly Serre-i műutnál, valamint Baumontól keletre és délkeletre kézigranátharcban meghiusultak. Erősebb támadások Grandecourt ellen tűzünkben összemoltak. Saillissel keleti részét kemény utcai harcokban elragadtuk a franciáktól. Este a hannoveri 33. gyalogezred a St. Pierre Vaast erdő északi szélén szívosan védelmezett francia árkokat rohammal elfoglalt. 8 tisztet, 324 főnyi legénységet és öt géppuskát szállítottunk be. Az Ablaincourt—Pressoire-szakaszon tegnap folyt harcokban a két fél vonalaiban nem történt változás. Ostendében 39 belga esett egy ellenséges repülő támadásának áldozatául. Békés lotharingiai helységekre hajított bombák viszonzásául Nancyt az utolsó napokban a földről és a levegőből bombáztuk.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Dünhoi hidfőnél (Rigától délkeletre) egy támadó orosz gyalogosztágot visszaűztünk.

Károly főherceg vezérezredes arcvonala: Az Erdős Kárpátok déli részében a tűzérési tevékenység mindkét részről feleledt. Az erdélyrészi keleti arcvonalon a Putna-völgytől keletre erős orosz támadások meghiusultak. Szultától északra osztrák-magyar osztagok a Monte-Alurison felderítést végeztek. Sósmezőnél, az Ojtozi-szorosnál román előtörések eredménytelenek maradtak. Kampolungtól északra

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

Telefon 330.

Szombaton, 1916. évi november hó 18-án két előadás, az 5 órai zónaelőadás felhelyárral, a fel 9 órai rendes helyárral.

A könnyek útja.

Nagyhatású dráma 4 felvonásban. A főszerepben a gyönyörű Hella Moja.

A három grácia. Falrengetően kacagtató vigjáték 2 felvonásban.

Új háborus képek.

a harci tevékenység erősödött. A románok a vöröstoronyi- és szurdoki-szoroson át dél felé vezető országutak mentén is szívósan védelmezik hazai földjüket. Előrehaladtunk és tegnap öt tisztet és több mint 1200 főnyi legénységet elfogtunk.

Balkán harctér:

Mackensen vezértábornagy hadesoportja: A Dobrudzsában előretört osztagok csatároznak. Bonastiez megszállásáról szóló román jelentés koholmány. A dunai vonal több pontján mindkét partról kölcsönösen tüzelnek.

Macedóniai arevonat:

A Cserna-szakaszban az előkészített új állásokat elfoglaltuk. A Stjuma mellett előőrsi csatározások. — Ludendorff.

— **Katonai kinevezések.** A király kinevezte Janauschek Károly 29-ik gyalogezredbeli századosot őrnaggyá;

Kaufmann Pál 5. honvédegyezredbeli hadnagy-gazdászati tisztet főhadnagy-gazdászati tisztté;

Wachtel Pál tengerészszázalóst fregatt-hadnaggyá;

Várkonyi Jenő 5. honvédegyezredbeli tart. hadnagyot tart. főhadnaggyá;

Boda Antal, Fenyő Vilmos, Salgó Imre és Faragó Antal 5. honvédegyezredbeli tart. zászlósokat tart. hadnaggyokká.

— **Belépés a Nemzeti Munkapártba.** Dr. Coeron Miklós nagyszentmiklósi ügyvéd belépett a Nemzeti Munkapártba.

— **Adomány a Dellimanics-alapra.** Bayer Alajos boesári földbirtokos a nagybecskereki városi pénztárhoz 200 koronát küldött a Dellimanics-alapra.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagybecskereki vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egylet vasuti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **A könnyek utja.** Egy rendkívül bájos finom film lesz a Városi Mozi holnapi műsorának érdekessége. „A könnyek utja” a film-dráma címe s hatásos lebilincselő mese fogja gyönyörködtetni a közönséget. A fő nőszerepet Hella Moja, egy új filmesillag játssza, aki eddig mindenütt nagy tetszést keltett.

— **Vadgesztenye gyűjtése.** A Vörös-Kereszt Egyesület azzal a felhívással fordult a magyar társadalomhoz, hogy a vadgesztenyét gyűjtse össze és adja át a Vörös-Kereszt egylet helybeli fiókjainak, illetve választmányainak. Az egyesület ezt a felhívást most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden rétegét, hogy ezt a kérését teljesítse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójában nagy fontosságú. A Vadgesztenye Fogyűjtőhelye megtalálta a módját annak, hogy a vadgesztenyéből a káros anyagokat kivonja s ezáltal legalább részben elejét vegye a mindjobban mutatkozó állateleség hiányának. A mai háboru sikeres megvívása nagyon sokban attól is függ, hogy tudjuk a küzdelem gazdasági részét lefolytatni. A földre lehullt és ott elpusztuló vadgesztenye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági veszteséget jelentenek reánk nézve. Különösen kéri a Vörös-Kereszt egyesület a hazafias magyar tanitóságot arra, hogy egy-egy délutánon vonuljon ki összes növendékeivel olyan helyekre, ahol vadgesztenyefák vannak, gyűjtse össze a már lehullt anyagot és azt szolgáltatassa be az ottani Vörös-Kereszt egyleti fióknak. Ezt a kérelmet természetesen mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Irodalom.

— **A Politikai Hetiszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Lengyelország feltámadása. Irta: Székely Sámuel. — Amerika új elnöke. — A háboru. Irta sz. s. — Közgazdaság: Közélelmzési problémák. Irta: X. — Társadalom: Lengyelország és a magyar nemzet. Irta: Örs. — A hétről: Bethmann Hollweg és Asquith nyilatkozatai. — A házbér-kérdés. — Közgazdasági közlemények. — Híradások.

Képek a háborus Erdélyből.

Fogoly oláh tiszt az oláhok brassói uralmáról.

Kolozsvár, nov. 14.

Két német hadnagy tegnap Kolozsvárra hozott hat elfogott oláh tisztet, akik a Predeáltól délre folyó harcokban jutottak a német csapatok kezére. Az egyik oláh tisztnek, egy harminc-harminékét éves főhadnagynak egy sárgakék szallagoeska volt a mellén, valami vitézségi kitüntetés, amire vonatkozóan az egyik kísérő német tiszt elmondta, hogy azért engedték meg egyelőre a kitüntetés viselését, mert a főhadnagy elfogatása idején is díszeteket érdemlő vitézséggel verekedett. Csak akkor adta meg magát, amikor két markos bajor katona lefogta.

A fogoly tisztnek vastag tábori ruhájuk van, csak egyik hadnagyon feszül a békeidők finom szövetű blúza. A cipőjük sárga, erős bagaria-bőrből való, úgy látszik, ők nem a meglepett, első menetalkulatokból valók.

A kitüntetéses főhadnagy, névszerint Szelegianu Oktáv, elfogadhatóan beszél németül. Elmondta, hogy Bukarestből való és pénzügyi tisztviselő civilben, Bent volt Brassóban a román uralom idejében.

— Brassóban — mondja — a megszállás deje alatt a legnagyobb rend uralkodott. A katonákat szigorú parancsban utasították a legnagyobb rend fentartására, eltiltottak minden mulatozást, ivást és parancsban tudatták a katonákkal, hogy minden rablást, vagy lopást halálbüntetéssel torolnak meg. Nyugodt lelkiismerettel merem állítani, hogy a katonai parancsnok tudtával semmi garázdálkodás nem történt. Minket tiszteteket külön bizalmas parancsban utasítottak, hogy a lakossággal, akár magyarok, szászok, vagy románok legyenek azok, udvariasan és előzékenyen kell bánni mindenféle érintkezésben, mert a parancsnokságnak az az intenciója, hogy a lakosság ne nézze ellenséges gyűlölködő szemmel az oláhok hódítását.

— Egy délután 4 oláh katonát lövtek agyon nagy nyilvánosság előtt, mert bebizonyosodott róluk, hogy aljas merényletet követtek el egy nő ellen.

— Ott volt a főhadnagy ur, amikor Brassóban utcai harcok voltak az oláhok és a mieink között?

— Nem. Akkor Predeálban voltam hivatalos küldetésben. En nem tudhatom, hogy mi volt a hadvezetés terve Brassóval, az tény azonban, hogy Brassó visszafoglalása, számunkra, az alantasabb tisztek számára, kinos meglepetés volt. Brassó visszafoglalása előtt egy nappal Predeálból még csapatot mentek Brassóba s ezért fogott el bennünket féltő csodálkozás, amikor a trén és a tüzéség vágatva vonult keresztül Predeálon és ujságotak, hogy Brassót visszafoglalták a magyarok.

— Gondolom, ez a váratlan visszavonulás nagy fejetlenséget okozott az oláh katonák között?

— Fejetlenség éppen nem volt, de a visszavonulás sok céltalan kapkodásnak lett az okozója. A legutolsó hadnagy is tudta, hogy a román hadseregnek most legfontosabb kötelessége minden körülmények között a tömösi és törcsvári szorosokat biztosítani. Predeálnál visszafordították a Brassóból jövő csapatokat a szorosok biztosítására, azonkívül két nap múlva a déli frontról is nagyobb csapatrészek érkeztek és azokat is a szorosokba vetették.

— Brassó elfoglalása után csapatommal együtt én is a szorosokat védő csapa-

tok közé vezényeltettem ki, azóta elfogatásomig ott harcoltam. A tömösi szorosban, különösen Felsőtömös és Predeál között, véres harcok voltak. Nekünk utolsó emberig kellett védeni az állásunkat, a honvédek pedig rettenetes elszántsággal rohamoztak ellenünk. A hatalmas támadó erő elől csak lépésről-lépésre hátráltunk s a szorost csak akkor adtuk fel, amikor a németek elfoglalták a törcsvári szorost és hátbatámadással fenyegették az egész védősereget.

— Predeál elfoglalását is véres harcok előzték meg. A román hadsereg itt vitézül harcolt, mindnyájan tudtuk, hogy ez a legszeleesebb kapu, amely Romániába vezet s ez lelket öntött a katonákba. A német ütegek azonban ellenállhatlan tüzzel árasztották el a magaslatokat és a jól előkészített rohamok elől vissza kellett vonulni.

— Ismeri a főhadnagy ur azokat az eredményeket, amiket a németek és bolgárok Dobrudzsában értek el?

— Amióta fogságba jutottam, mindenről értesülést szereztem.

— És mit szól hozzá?

A főhadnagy vállat vont.

— Nem így gondoltuk mi ezt, az bizonyos. Oroszország nem segített bennünket eléggé, pedig természetesen, hogy segítség nélkül nem érhetünk el eredményeket a központi hatalmak ellen.

A fogoly tiszteteket egyik németországi fogolytáborba viszik.

— A francia tisztet örülni fognak — mondja nevetve az egyik német hadnagy.

Bánlaci főszołgabirótól.

6350—1916 szám.

1352—2.2

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye bánlaci járásában az elhalálozás folytán megüresedett Zichyfalva, Nagygáj, Nagymargita, Szentjános és Ürményháza községekből álló zichyfalvai körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körorvosi állással egybekötött javadalom a következő: Az 1908. évi XXXVIII. t. c. 40. §-a alapján 1600 korona törzsfizetés, amely 5 évenként 200—200 korona korpótlékkal emelkedik, 300 kor. lakbér és 300 kor. utiatalány, valamint a szabályrendelet alapján szedhető rendelési, beteglátogatási és műtétért járó díjak.

Pályázni kívánókat felhivom, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ában előirt kiegészítéket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi november hó 30-ig adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Bánlak, 1916 november hó 14-én.

Dr. Ürményi, főszołgabiró.

Perlasz község előljárósága.

1664—1916. szám.

1355—1

Hirdetés.

Perlasz község előljárósága közhírré teszi, hogy 2 drb kiselejtezett tenyészbika f. évi november hó 22-én délelőtt 10 órakor Perlasz községhezánál nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Perlasz, 1916 november hó 14-én.

Az előljáróság.

2675—1916. szám.

1354—2.1

Árverési hirdetés.

Alulírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a Kumán község mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagyvendéglőt folyó évi december 4-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen 3 egymást követő évre a legtöbbet ígérőnek bérbe fogja adni.

Az árverés feltételei a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megkínthetők.

Kumán, 1916 november 12. én.

Kumán község előljárósága.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fhg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.
Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.